

610 - توبه‌ی تارک نماز

سوال

بخش زیادی از زندگی‌ام را بی‌نماز بوده‌ام و سال‌های اخیر توبه کرده‌ام و نماز را به طور منظم به جای می‌آورم. حکم سال‌هایی که بدون نماز بوده‌ام چیست؟

پاسخ مفصل

این نعمت خداوند را فراموش نکن که پس از سال‌ها ترک نماز تو را به اسلام بازگردانده است. بنابراین به نمازهایت در وقتش پایبند باش و نوافل را بسیار به جای بیاور تا جایگزین نمازهای فرضی که نخوانده‌ای باشی، چنانکه در حدیث صحیح از خُرَیث بن قَبیصه روایت است که گفت: به مدینه آمدم و چنین دعا کردم که: خداوند! برایم هم‌نشینی صالح قرار ده. می‌گوید: پس نزد ابوهریره نشستیم و گفت: من از الله خواسته‌ام که هم‌نشین صالحی روزی‌ام گرداند، پس حدیثی را که از رسول الله - صلی الله علیه وسلم - شنیده‌ای به من بگو، چه بسا خداوند به سبب آن به من سود رساند. ابوهریره گفت: از رسول الله - صلی الله علیه وسلم - شنیدم که می‌فرمود: «**نخستین عملی که بنده در روز قیامت درباره‌اش مورد محاسبه قرار می‌گیرد نماز است؛ اگر نیک بود رستگار و پیروز شده و اگر تباه بود زیان و خسران دیده است، پس اگر از [نماز] فریضه‌اش چیزی کم بود پروردگار عوجل می‌فرماید: ببینید آیا بنده‌ام چیزی از [نماز] تطوع دارد، پس با آن هرچه از نماز فرضش کم بود را کامل می‌کنند، سپس دیگر اعمالش نیز بر همین اساس خواهد بود»** به روایت ترمذی (۴۱۳). همچنین صحیح الجامع (۲۰۲۰).

ابوآود نیز از انس بن حکیم ضَبَّی روایت کرده که وی به مدینه آمد و با ابوهریره دیدار نمود. او می‌گوید: پس اظهار نسب نمود و مرا در نسب خود وارد کرد، سپس گفت: ای جوان، آیا حدیثی را به تو نگویم؟ گفتم: بله، خدای تو را رحمت کند! یونس می‌گوید: گمان می‌کنم آن را از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نقل نمود که: «**نخستین چیزی که مردم در روز قیامت از اعمالشان مورد محاسبه قرار می‌گیرند نماز است. پروردگار ما جل و عز در حالی که خود داناتر است به ملائکه‌اش می‌گوید: نماز بنده‌ام را ببینید که آیا کامل انجامش داده یا ناقص، پس اگر کامل بود برایش کامل نوشته می‌شود و اگر چیزی از آن کم بود می‌فرماید: ببینید آیا بنده‌ام نماز تطوع (مستحب) دارد؟ پس اگر نماز مستحبی داشت می‌فرماید: برای بنده‌ام فریضه‌اش را با مستحبش کامل کنید، سپس دیگر اعمال بر همین اساس محاسبه می‌شود»** صحیح الجامع (۲۵۷۱).

برای توضیح بیشتر درباره‌ی توبه‌ی تارک نماز به پاسخ سوال (91411) مراجعه نمایید.